

Oponentský posudek: Matyáš Fiala: Sběr prachu

Teoretickou práci vnímám jako zdařilou hlavně v tom, že se opravdu týká díla samotného. Jako hlavní klad vnímám snahu opravdu definovat vlastní přístup, který se navíc dobře pohybuje mezi reflexí - objektivním popisem a intuitivním směřováním ve více lyrických pasážích. Fiala vlastní metodologii definuje jako dvojosý graf na jedné ose „mezi snem a mřížkou“ a na druhé „mezi utopií a dystopií“. Toto napětí dobře popisuje „čtvrtý“ rozměr sochy samotné, která je jak doslova, tak tematicky shlukem různých působících sil. Tuto určitou vnitřní protikladnost, vyvažování protikladů, spíše než snahu o jejich rozřešení, vnímám i jako typicky generační přístup. Interpretaci vlastních tří starších děl vnímám jako velmi citlivou a hlubokou, velmi dobrá je také reinterpretace Hudečkova Nočního chodce, která se k praktickému výsledku práci velmi hodí, právě ve zmiňovaném pocitu úzkosti, který je však jaksí pozitivní, nevede k paralýze, ale k jakémusi průsečíku sil (opět i doslova). Následná argumentace je ve skladbě zmiňovaných autorů někdy poněkud neočekávaná (Bourriaud, Krauss, Pešánek), ale zůstává elegantní a obstojí.

Text působí někdy nicméně poněkud generativní formou, ne tolik z obahového, jako ze stylistického hlediska, množí se zde pro angličtinu typické triády (např. „otevřená, fragmentární a proměnlivá“), ale i další rezidua anglických jazykových modelů, jako je nadužívání pomlček a středníků místo českých spojek nebo současné negativní a pozitivní vymezování („nelze vyřešit, ale lze ho tematizovat“).

Samotnou práci hodnotím stále ve stavu rozpracovanosti. Zájem o monumentální figurativní sochu v některých momentech připomínající tvarosloví 60. a 70. let je pochopitelný generačně z hlediska typického pohybu z virtuálního směrem k materiálnímu. Typická je ale i v důrazu na určitou, vykopávky připomínající, reziduálnost padlých utopií, které zde opět typicky dostává spíše vědecko-fantastický nádech (v tomto smyslu relevantní zmiňovaný Mark Fisher a otázka zmizelé budoucnosti). Dílo vnímám jako distinktivní i v kontextu jiných formálně podobných autorů (Hulačová, ale i Hendrych a jím obdobní) a to právě v důrazu na subjektivní prožitek. Objemově se mi zatím věc jeví jako zdařilá, otázka bude vyvážení hrubých a vyleštěných částí a podobně napětí mezi kresbou a figurou, ale v napětí mezi dynamickou přední částí a statickou zadní figurou. Práci vnímám jako velký (nicméně v rámci ukončení studia nutný) posun v rámci autorova předchozího portfolia, doporučuji k udělení titulu MgA. a navrhuji známku 1 výborná. Otázka do debaty nedefinovaná v teoretické práci je umístění sochy jak současné pro obhajobu, tak budoucí – vztah k veřejnému prostoru, je-li nějaký.

Michal Novotný

